

ἀρκοῦντως διστραμμένην καρδίαν, σὰς ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Φήλικος καὶ Ὀλλιβιέρου κατὰ τὰς προλήψεις του. Σὰς ὀρκίζομαι, κυρία μου, νὰ σὰς εἶπω τὴν ἀλήθειαν, ἐφ' ἧς δύνασθε νὰ βασισθῆτε, καὶ εἰς τὴν ἀγαθότητα τῆς καρδίας σας, ἥτις θὰ σὰς συμβουλεύσῃ κάλλιον τοῦ πρώτου θεολόγου τῆς Βουρβόνης, ὅστις δὲν εἶναι ὁ κύριος Παπίνος.

Ἐπιστολὴ τοῦ κυρίου Παπίνου, καθγητοῦ τῆς θεολογίας καὶ ἐφημερίου τῆς ἀγίας Μαρίας τῆς Βουρβόνης.

Ἄγνων, κυρία, τί ὁ κύριος πάρεδρος ἠδυνήθη νὰ σὰς διηγηθῇ περὶ τοῦ Ὀλλιβιέρου καὶ Φήλικος, καὶ ποῖον ἐνδιαφέρον δύνασθε νὰ λάβητε πρὸς δύο ληστὰς, ὧν ἅπαντα τὰ βήματα εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, εἰς τὸ αἷμα ἐβυθίσθησαν. Ἡ πρόνοια ἥτις ἐτιμώρησε τὸν ἕνα, ἀφῆκε στιγμὰς τινὰς ἀναπαύσεως εἰς τὸν ἕτερον, τὰς ὁποίας, φοβοῦμαι, ἔτι θὰ ὠφελθῇ καλῶς· ἀλλὰ γεννηθῆτω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου! Ἡξεύρω ὅτι ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα ἄνθρωποι (καὶ δὲν θὰ ἐκπλαγῶ ὅτι ὁ κύριος πάρεδρος συγκαταλέγεται μετ' αὐτῶν), οἵτινες ὁμιλοῦσι περὶ τῶν δύο τούτων ἀνθρώπων, ὡς προτύπων φιλίας σπανίας, ἀλλὰ τί εἶναι εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θεοῦ ἡ ἐξοχωτέρα ἀρετὴ, γυμνὴ τῶν αἰσθημάτων τῆς εὐσπλαγχνίας, τοῦ σεβασμοῦ, τῶν ὀφειλομένων εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰς τοὺς λειτουργοὺς τῆς, καὶ τῆς ὑπακοῆς εἰς τοὺς νόμους τοῦ ἡγεμόνος; ὁ Ὀλλιβιέρος ἀπέθανεν εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας του, μὴ κοινωνήσας τῶν ἀγράντων μυστηρίων. Ὄταν ἐκλήθην πλησίον τοῦ Φήλικος, εἰς τὴν οἰκίαν τῶν δύο γηρῶν, μόνον τὸ ὄνομα τοῦ Ὀλλιβιέρου ἠδυνήθη νὰ ἐξαγάγῃ οὐδὲν σημεῖον θρησκείας, οὐδὲν σημεῖον μετανοίας. Οὐδέποτε ἐνθυμοῦμαι νὰ παρουσιάσθῃ οὗτος ἄπαξ εἰς τὸ δικαστήριον τῆς μετανοίας. Ἡ σύζυγος τοῦ Ὀλλιβιέρου εἶναι ὑπερήφανος, πολλάκις τοῦτο ἀποδείξασά μοι· ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι γνωρίζει ν' ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ, νομίζει ἑαυτὴν ἱκανὴν ν' ἀναθρέψῃ τὰ τέκνα τῆς, τὰ ὁποία ποσῶς δὲν βλέπει τις, οὔτε εἰς τὰ σχολεῖα τῆς ἐνορίας, οὐδ' εἰς τὰς διδασκὰς μου. Ἄς κρίνῃ μετὰ ταῦτα ἡ κυρία, ἂν ἄνθρωποι τοιοῦτου εἴδους ᾖναι ἀξιοὶ τῶν εὐεργεσιῶν τῆς! Τὸ Εὐαγγέλιον δὲν παύει παραγγέλλον τὴν εἰς τοὺς πτωχοὺς εὐσπλαγχνίαν· ἀλλὰ διπλασιάζεται ἡ ἀξία τῆς ἐλεημοσύνης διὰ τῆς καλῆς ἐκλογῆς τῶν δυστυχῶν, καὶ οὐδεὶς γνωρίζει κάλλιον τοὺς ἀληθεῖς πτωχοὺς, τοῦ γενικοῦ

ιερέως τῶν πτωχῶν καὶ τῶν πλουσίων. Ἐὰν ἡ κυρία κατεδέχετο νὰ μὲ τιμῆσῃ διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς, ἤθελον διευθετῆσαι ἴσως κάλλιον τὰς ἀποδείξεις τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς, μὲ τρόπον ὠφελιμώτερον πρὸς τοὺς δυστυχεῖς καὶ πλέον ἀξιοπρεπῆ πρὸς αὐτήν.

«Μένω μετὰ σεβασμοῦ κτλ.»

Ἡ δὲ κυρία * * * κῆχαρίστησε τὸν κύριον διὰ τὰς περιποιήσεις του, καὶ ἔπεμψε τὰς ἐλεημοσύνας τῆς εἰς τὸν κύριον Παπίνον, μὲ τὸ ἐπόμενον γραμματίον:

«Σὰς εἶμαι λίαν ὑπόχρεως διὰ τὰς φρονίμους συμβουλὰς σας. Σὰς ὁμολογῶ ὅτι ἡ ἱστορία τῶν δύο τούτων ἀνθρώπων μὲ εἶχε συγκινήσει καὶ θὰ ὁμολογήσῃτε καὶ σεῖς ὅτι τὸ παράδειγμα φιλίας τόσον σπανίας ἦτο ἱκανὸν ν' ἀπατήσῃ ψυχὴν τιμίαν καὶ εὐκίσηταν· ἀλλὰ μ' ἐρωτίσατε καὶ ἐνόησα ὅτι ἤρμοζε κάλλιον νὰ δώσῃ τις τὰς βοηθείας του εἰς χριστιανικὰς ἀρετὰς καὶ δυστυχεῖς, ἢ εἰς φυσικὰς ἀρετὰς καὶ εἰδωλολατρικὰς. Σὰς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὴν μετρίαν ποσότητα χρημάτων, τὰ ὁποία σὰς πέμπω, καὶ νὰ τὴν διανεμίητε εἰς ἐλεημοσύνην, ἐννοουμένην κάλλιον τῆς ἰδικῆς μου.

«Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἤμαι κτλ.»

Ἔννοεῖ τις καλῶς ὅτι ἡ χήρα τοῦ Ὀλλιβιέρου καὶ ὁ Φήλιξ οὐδόλως ἐλάβον ἀπὸ τὰς ἐλεημοσύνας τῆς κυρίας * * *. Ὁ Φήλιξ ἀπέθανε, καὶ ἡ τάλανα γυνὴ ἤθελε καταστραφῆ ἐξ ἐνδείας μετὰ τῶν τέκνων τῆς, ἐὰν δὲν κατέφευγεν εἰς τὸ δάσος, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πρωτοτόκου αὐτῆς υἱοῦ, ἐνθα ἐργάζεται μὲ ὅλα τὰ γηρατεῖά τῆς καὶ ζῆ, ὅπως δύναται, πλησίον τῶν τέκνων τῆς καὶ τῶν ἐγγόνων τῆς.

Α. Γ. ΟΛΥΜΠΙΟΣ.

Η ΚΑΤΑ ΤΟ 1691

ΣΦΑΓΗ ΤΗΣ ΓΛΕΝΚΩ (GLENCOE)

Αἱ ἀρχαὶ τοῦ Ἐδιμβούργου ἐξέδωσαν προκήρυξιν δι' ἧς προσεκαλοῦντο αἱ ὄρειναι τῆς Σκωτίας φυλαὶ, ἐπὶ ἀμνηστείᾳ τῶν μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1690 διαπραχθέντων, νὰ ὑποταγῶσι, προσφέροντες τὸν ὄρκον τῆς ὑποταγῆς εἰς τὸν βασιλέα Γουλιέλμον καὶ τὴν βασίλισσαν Μαρίαν, καὶ ὅτι τοῦ λοιποῦ θέλουσι ζῆσαι εἰρηνικῶς ὑπὸ τὴν νέαν κυβέρνησιν, πᾶς δὲ ὁ

ἀρκοῦντως διστραμμένην καρδίαν, σὰς ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Φήλικος καὶ Ὀλλιβιέρου κατὰ τὰς προλήψεις του. Σὰς ὀρκίζομαι, κυρία μου, νὰ σὰς εἶπω τὴν ἀλήθειαν, ἐφ' ἧς δύνασθε νὰ βασισθῆτε, καὶ εἰς τὴν ἀγαθότητα τῆς καρδίας σας, ἥτις θὰ σὰς συμβουλεύσῃ κάλλιον τοῦ πρώτου θεολόγου τῆς Βουρβόνης, ὅστις δὲν εἶναι ὁ κύριος Παπίνος.

Ἐπιστολὴ τοῦ κυρίου Παπίνου, καθγητοῦ τῆς θεολογίας καὶ ἐφημερίου τῆς ἀγίας Μαρίας τῆς Βουρβόνης.

Ἄγνοῶ, κυρία, τί ὁ κύριος πάρεδρος ἠδυνήθη νὰ σὰς διηγηθῇ περὶ τοῦ Ὀλλιβιέρου καὶ Φήλικος, καὶ ποῖον ἐνδιαφέρον δύνασθε νὰ λάβητε πρὸς δύο ληστὰς, ὧν ἅπαντα τὰ βήματα εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, εἰς τὸ αἷμα ἐβυθίσθησαν. Ἡ πρόνοια ἥτις ἐτιμώρησε τὸν ἕνα, ἀφῆκε στιγμὰς τινὰς ἀναπαύσεως εἰς τὸν ἕτερον, τὰς ὁποίας, φοβοῦμαι, ἔτι θὰ ὠφελθῇ καλῶς· ἀλλὰ γεννηθῆτω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου! Ἡξεύρω ὅτι ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα ἄνθρωποι (καὶ δὲν θὰ ἐκπλαγῶ ὅτι ὁ κύριος πάρεδρος συγκαταλέγεται μετ' αὐτῶν), οἵτινες ὁμιλοῦσι περὶ τῶν δύο τούτων ἀνθρώπων, ὡς προτύπων φιλίας σπανίας, ἀλλὰ τί εἶναι εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θεοῦ ἡ ἐξοχωτέρα ἀρετὴ, γυμνὴ τῶν αἰσθημάτων τῆς εὐσπλαγχνίας, τοῦ σεβασμοῦ, τῶν ὀφειλομένων εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰς τοὺς λειτουργοὺς τῆς, καὶ τῆς ὑπακοῆς εἰς τοὺς νόμους τοῦ ἡγεμόνος; ὁ Ὀλλιβιέρος ἀπέθανεν εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας του, μὴ κοινωνήσας τῶν ἀγράντων μυστηρίων. Ὅταν ἐκλήθην πλησίον τοῦ Φήλικος, εἰς τὴν οἰκίαν τῶν δύο γηρῶν, μόνον τὸ ὄνομα τοῦ Ὀλλιβιέρου ἠδυνήθη νὰ ἐξαγάγῃ οὐδὲν σημεῖον θρησκείας, οὐδὲν σημεῖον μετανοίας. Οὐδέποτε ἐνθυμοῦμαι νὰ παρουσιάσθῃ οὗτος ἅπαξ εἰς τὸ δικαστήριον τῆς μετανοίας. Ἡ σύζυγος τοῦ Ὀλλιβιέρου εἶναι ὑπερήφανος, πολλάκις τοῦτο ἀποδείξασά μοι· ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι γνωρίζει ν' ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ, νομίζει ἑαυτὴν ἱκανὴν ν' ἀναθρέψῃ τὰ τέκνα τῆς, τὰ ὁποία ποσῶς δὲν βλέπει τις, οὔτε εἰς τὰ σχολεῖα τῆς ἐνορίας, οὐδ' εἰς τὰς διδασκὰς μου. Ἄς κρίνῃ μετὰ ταῦτα ἡ κυρία, ἂν ἄνθρωποι τοιούτου εἴδους ᾖναι ἀξιοὶ τῶν εὐεργεσιῶν τῆς! Τὸ Εὐαγγέλιον δὲν παύει παραγγέλλον τὴν εἰς τοὺς πτωχοὺς εὐσπλαγχνίαν· ἀλλὰ διπλασιάζεται ἡ ἀξία τῆς ἐλεημοσύνης διὰ τῆς καλῆς ἐκλογῆς τῶν δυστυχῶν, καὶ οὐδεὶς γνωρίζει κάλλιον τοὺς ἀληθεῖς πτωχοὺς, τοῦ γενικοῦ

ιερέως τῶν πτωχῶν καὶ τῶν πλουσίων. Ἐὰν ἡ κυρία κατεδέχετο νὰ μὲ τιμήσῃ διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς, ἤθελον διευθετῆσαι ἴσως κάλλιον τὰς ἀποδείξεις τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς, μὲ τρόπον ὠφελιμώτερον πρὸς τοὺς δυστυχεῖς καὶ πλέον ἀξιοπρεπῆ πρὸς αὐτήν.

«Μένω μετὰ σεβασμοῦ κτλ.»

Ἡ δὲ κυρία * * * κῆχαρίστησε τὸν κύριον διὰ τὰς περιποιήσεις του, καὶ ἔπεμψε τὰς ἐλεημοσύνας τῆς εἰς τὸν κύριον Παπίνον, μὲ τὸ ἐπόμενον γραμματίον:

«Σὰς εἶμαι λίαν ὑπόχρεως διὰ τὰς φρονίμους συμβουλὰς σας. Σὰς ὁμολογῶ ὅτι ἡ ἱστορία τῶν δύο τούτων ἀνθρώπων μὲ εἶχε συγκινήσει καὶ θὰ ὁμολογήσῃτε καὶ σεῖς ὅτι τὸ παράδειγμα φιλίας τόσον σπανίας ἦτο ἱκανὸν ν' ἀπατήσῃ ψυχὴν τιμίαν καὶ εὐκίσηταν· ἀλλὰ μ' ἐρωτίσατε καὶ ἐνόησα ὅτι ἤρμοζε κάλλιον νὰ δώσῃ τις τὰς βοηθείας του εἰς χριστιανικὰς ἀρετὰς καὶ δυστυχεῖς, ἢ εἰς φυσικὰς ἀρετὰς καὶ εἰδωλολατρικὰς. Σὰς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὴν μετρίαν ποσότητα χρημάτων, τὰ ὁποία σὰς πέμπω, καὶ νὰ τὴν διανεμίητε εἰς ἐλεημοσύνην, ἐννοουμένην κάλλιον τῆς ἰδικῆς μου.

«Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἤμαι κτλ.»

Ἔννοεῖ τις καλῶς ὅτι ἡ χήρα τοῦ Ὀλλιβιέρου καὶ ὁ Φήλιξ οὐδόλως ἐλάβον ἀπὸ τὰς ἐλεημοσύνας τῆς κυρίας * * *. Ὁ Φήλιξ ἀπέθανε, καὶ ἡ τάλανα γυνὴ ἤθελε καταστραφῆ ἐξ ἐνδείας μετὰ τῶν τέκνων τῆς, ἐὰν δὲν κατέφευγεν εἰς τὸ δάσος, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πρωτοτόκου αὐτῆς υἱοῦ, ἐνθα ἐργάζεται μὲ ὅλα τὰ γηρατεῖά τῆς καὶ ζῆ, ὅπως δύναται, πλησίον τῶν τέκνων τῆς καὶ τῶν ἐγγόνων τῆς.

Α. Γ. ΟΛΓΜΠΙΟΣ.

Η ΚΑΤΑ ΤΟ 1691

ΣΦΑΓΗ ΤΗΣ ΓΛΕΝΚΩ (GLENCOE)

Αἱ ἀρχαὶ τοῦ Ἐδιμβούργου ἐξέδωσαν προκήρυξιν δι' ἧς προσεκαλοῦντο αἱ ὄρειναι τῆς Σκωτίας φυλαὶ, ἐπὶ ἀμνηστία τῶν μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1690 διαπραχθέντων, νὰ ὑποταγῶσι, προσφέροντες τὸν ὄρκον τῆς ὑποταγῆς εἰς τὸν βασιλέα Γουλιέλμον καὶ τὴν βασίλισσαν Μαρίαν, καὶ ὅτι τοῦ λοιποῦ θέλουσι ζῆσαι εἰρηνικῶς ὑπὸ τὴν νέαν κυβέρνησιν, πᾶς δὲ ὁ

μη δώσα· μέχρι τῆς ὀρισθείσης ἡμέρας τὸν ὄρ-
κον, θέλει νομίζεται καὶ καταδιώκεται ὡς ἐχ-
θρὸς καὶ προδότης.

Ἡ τριηκοστὴ πρώτη Δεκεμβρίου ἦλθεν, ἀλλ' οἱ Μακδοναλδοὶ τῆς Γλεγκῶ δὲν παρουσιάσθησαν εἰσέτι. Ἡ ἀλαζονεία τοῦ Μακτᾶν μεγάλως ἐν-
αβρύνετο ἐπὶ τῇ ιδέᾳ ὅτι ἐξακολουθεῖ εἰσέτι περιφρονῶν τὴν κυβέρνησιν, μιμούμενος τὸν κε-
νόθυξον Γλεγκῶ, καὶ τὸν ἀτίθασσον Κλεπόν, ἀλλ' ἀκριβῶς ἐπλήρωσε τὴν χαρὰν του ταύτην.

Ἡ εἰδήσις ὅτι ὁ Μακτᾶν μέχρι τῆς ὀρι-
σθείσης προθεσμίας δὲν εἶχεν εἰσέτι ὑποταγῆ,
μεγάλως εὐπρέστει τρεῖς ἰσχυροὺς Σκώτους τὰ
μάλα τότε ἰσχύοντάς ἐν τῇ Ἀγγλικῇ αὐλῇ.
Οἱ τρεῖς οὗτοι ἰσχυροὶ εἰσὶν ὁ Ἄργυλ, Βρεδάλ-
θαν καὶ ὁ Κόμης Σταῖρ. Τὰ αἰσθήματα ὑφ' ὧν
οἱ Ἄργυλ καὶ Βρεδάλθαν ὠδηγοῦντο εἰσὶν ἀρ-
κετὰ γνωστά· ἦσαν κορυφαῖοι μεγάλης φυλῆς·
ἐτύγχανον δὲ ἤδη ἀρμοδίας εὐκαιρίας ὅπως κα-
ταστρέψωσι ἐτέραν γείτονα φυλὴν, μεθ' ἧς εὐ-
ρίσκοντο εἰς θανάσιμον ἔχθραν. Ὁ Βρεδάλθαν
ὁμῶς εἶχε καὶ ἰδίας ἀφορμὰς· τὰ κτήματά του
πολλάκις ἐλεηλατήθησαν ὑπ' αὐτῶν, καὶ ὁ ἴδιος
ἐγένετο αἰχμάλωτος πληρώσας ὑπέρογκα λύ-
τρα. Ὁ δὲ Κόμης Σταῖρ ἐμίσει τοὺς ὀρεινοὺς,
οὐχὶ ὡς ἐχθροὺς ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς δυνα-
στείας, ἀλλ' ὡς ἐχθροὺς τῶν νόμων τῆς βιομη-
χανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου· τρομερὸν καὶ παρα-
δειγματικὸν μάθημα ἔλεγε πρέπει νὰ δοθῆ.
« Δὲν πρέπει, ἔγραφε, νὰ πολυπραγμονώμεν
δι' αὐτοὺς ἀσκόπως, ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἀπεφα-
σίσθη ἅς ἐκτελεσθῆ κρυφὰ καὶ αἴφνης ». Εἰση-
κούσθη, καὶ ἀπεφασίσθη ὅτι οἱ τῆς Γλεγκῶ ἄν-
δρες, ὄφειλον νὰ καταστραφῶσιν, οὐχὶ διὰ
στρατιωτικῆς καταδίκης, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀναν-
δρότερας καὶ ἀπιστοτέρας δολοφονίας.

Τὴν πρώτην Φεβρουαρίου ἑκατὸν εἰκοσι στρα-
τιῶται ἐκ τοῦ συντάγματος τοῦ Ἄργυλ, διοι-
κούμενοι ὑπὸ τινος λοχαγοῦ καλουμένου Κάμπελ
καὶ τινος ὑπολοχαγοῦ ὀνόματι Λίνδσεῦ ἐφθασαν
εἰς Γλεγκῶ. Ὁ λοχαγὸς Κάμπελ ἦτο γνωστὸς
ἐν Σκωτίᾳ ὑπὸ τὸ ἐπώνυμον Γλένλιων, τὸ ὁ-
ποῖον ὄνομα τῷ ἀπεδίδετο ἐκ τῆς θέσεως εἰς
ἣν τὰ κτήματα αὐτοῦ ἔκειντο. Εἶχεν ἅπαντα
τὰ προσόντα διὰ τὸ ἔργον εἰς ὃ ἐξελέχθη· πα-
νοῦργος, γλυκὺς κατὰ τὰς ἐκφράσεις, χαλύβ-
δινος καρδία, ἰδοὺ τὰ προσόντα ταῦτα. Ἦτο
προσέτι καὶ ἐκ τῶν Κάμπελ ἐκείνων εἰς οὓς οἱ
Μακδοναλδοὶ ἐνεπιστεύοντο, καὶ ὄνπερ ὑπεδέ-
χθησαν ἐγκαρδίως, ἐπειδὴ ἡ ἀνεψιά του εἶχεν

ὑπανδρευθῆ Ἀλέξανδρον τὸν δευτερότοκον υἱὸν
τοῦ Μακτᾶν.

Ἡ θέα τῶν κοκκινοπόρων ἐνέβαλεν εἰς ἀ-
νησυχίαν τοὺς κατοίκους τῆς κοιλάδος. Ἰωάν-
νης ὁ πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ φυλάρχου, ἦλθεν
εἰς συνάντησιν τῶν ξένων, παρακολουθούμενος
ὑπὸ εἰκοσι φυλετῶν, ὅπως ἐρωτήσῃ τὸ αἴτιον
τῆς ἐαυτῶν ἀφίξεως. Ὁ ὑπολοχαγὸς Λίνδσεῦ
τοῖς ἀπήντησεν ὅτι οἱ στρατιῶται ἦλθον ὡς
φίλοι, καὶ δὲν ἀπήτουν ἄλλο τι, ἢ καταλύ-
ματα. Τοὺς ὑπεδέχθησαν καλῶς, κατέλυσαν
ὑπὸ τὰς ἀχυροσκεπάστους στέγας τῆς μικρᾶς
κοινοῦτος, καὶ ἐλάμβανον ἀρθόνους ζωτρο-
φίας καὶ προπάντων βόειον, κρέας τὸ ὅποιον ἦτο
ἀφθονον, ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι ἔτρεφον πολλοὺς
βόας εἰς τοὺς πλησίον λειμῶνας, καὶ διὰ τὸ
ὅποιον οὐδεμίαν πληρωμὴν ἐδέχθησαν, ἐπειδὴ
ἡ φιλοξενία, καὶ ἡ ληστεία τῶν Κελτῶν ἀμιλ-
λάται πρὸς τὴν τῶν Βεδουίνων. Ἐπὶ εἰκοσιν ἡ
μέρας οἱ στρατιῶται ἔζων οἰκογενειακῶς μετὰ
τῶν κατοίκων τῆς Γλεγκῶ.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ Γλένλιων ἐζήτησε μετ'
ἀκριβοῦς προσοχῆς πάσας τὰς διόδους δι' ἃς,
ὅποτε τὸ πρὸς τὴν σφαγὴν σημεῖον ἤθελε δοθῆ,
οἱ Μακδοναλδοὶ ἤθελον επιχειρήσει νὰ σωθῶσιν
εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἀνέφερε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν
ἐξετάσεων του πρὸς τὸν ἀνώτερόν του Χαμιλ-
τῶνα. Ὁ Χάμιλτων προσδιώρισε διὰ τὸ ἔργον
τὴν πέμπτην πρωϊνὴν ὥραν τῆς 13 Φεβρουα-
ρίου, ἐλπίζων ὅτι πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης θὰ
προσέβαλε τὴν Γλεγκῶ μετὰ τετρακοσίων ἀνδρῶν,
καὶ θὰ ἠδύνατο ν' ἀποκλείσῃ πάσας τὰς διόδους,
δι' ὧν ἤθελον καταφύγει εἰς τὰ ὄρη, ἢ ἀλώπηξ
καὶ οἱ δύο σκύμνοι τῆς· οὕτω ἀπεκαλοῦντο ὁ
Μακτᾶν καὶ οἱ υἱοὶ του παρὰ τῶν φονέων των.
Ἀλλὰ τὴν 5ην ἀκριβῶς, εἴτε ἤρχετο ὁ Χάμ-
μιτων εἴτε μὴ, ὁ Γλένλιων ὄφειλε νὰ ἐπιτεθῆ
καὶ νὰ φονεύσῃ πάντα Μακδοναλδὸν κατωτέρω
τῶν ἐβδομήκοντα ἐτῶν.

Ἡ νύξ ἦτο φρικώδης. Ὁ Χάμιλτων καὶ ὁ
στρατὸς του ἐπροχώρουν βραδέως, ἀπειχόν δὲ
πολὺ διὰ νὰ φθάσωσι τὴν ὀρισθεῖσαν ὥραν. Ἐνῶ
οὗτοι ἐπάλαιον μετὰ τὸν ἀνεμὸν καὶ τὰς χιόνας,
ὁ Γλένλιων ἐπαιξε τὰ χαρτῖα καὶ ἔτρωγε μετ'
ἐκείνων τοὺς ὁποίους διενσεῖτο νὰ κατασφάξῃ
πρὸ τῆς χαραγῆς, μάλιστα δὲ μετὰ τοῦ Λίνδ-
σεῦ καὶ τοῦ γέροντος φυλάρχου συνεφώνησαν
νὰ γευματίσωσι τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν.

Τὴν ἑσπέραν, μεγάλη ὑποψία ὅτι κακὸν τι
ἐτεταίνεται κατέλαβε τὸν νοῦν τοῦ πρεσβυτέρου
υἱοῦ τοῦ φυλάρχου. Ναὶ μὲν οἱ πλείους τῶν

στρατιωτῶν ἀνεπαύοντο, τινὲς ὅμως αὐτῶν ἐξέφερον παραδόξους κραυγὰς· μάλιστα λέγουσιν ὅτι ἠκούσθησαν τυχαίως δύο στρατιῶται ὁμιλοῦντες σιγά. «Δὲν μὲ ἀρέσκει τοῦτο τὸ ἔργον» ἔλεγεν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν, μεγάλως θὰ εὐχαριστοῦμην νὰ πολεμήσω τοὺς Μακδονάλδους παρὰ νὰ δολοφονήσω αὐτοὺς εἰς τὰς κλῖνας των.» «Πρέπει νὰ πράξωμεν ὡς διετάχθημεν» ἀπεκρίθη ὁ ἕτερος «ἐάν ὑπάρχη τι ἀδίκον ἢ δώσωσι λόγον οἱ ἀξιωματικοί μας». Ὁ Ἰωάννης Μακδονάλδος ἦτο τόσο ἀνήσυχος ὥστε κατὰ τὸ μεσάνυκτιον ἀπῆλθεν εἰς τὸ κατάλυμα τοῦ Γλένλυων. Ὁ Γλένλυων καὶ οἱ ἄνδρες του ἦσαν ἅπαντες ἐξυπνοὶ καὶ ἠτοιμάζον τὰ ὄπλα των διὰ τὸ ἔργον. Ὁ Ἰωάννης ἔτι μᾶλλον θορυβηθεὶς ἠρώτησε τί ἐνόουν αἱ παρεσκευαὶ αὐταί. Ὁ Γλένλυων τῷ ἀπεκρίθη ὅτι αἱτινὲς τῶν ἀνδρῶν τοῦ Γλεγγαρῦ εἰσέβαλον εἰς τὴν πεδιάδα καὶ λεηλατοῦσι τοὺς ἀγροὺς, ἐτοιμαζόμεθα δὲ νὰ βαδίσωμεν κατ' αὐτῶν, ἔσο ἡσυχες, πιστεύεις ὅτι ἐάν διετρέχατέ τινα κίνδυνον, δὲν ἤθελον εἰδοποιήσαι τὸν ἀδελφόν σου Ἀλέξανδρον καὶ τὴν συζυγόν του; Ἡ ὑποψία τοῦ Ἰωάννου διεσκεδάσθη, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ κατεκλίνθη ἰν' ἀναπαυθῆ.

Ἦτο πέμπτη τῆς πρωίας, ὁ Χάμιλτων μετὰ τοῦ μικροῦ τριῶν στρατοῦ ἀπέειχον εἰσέτι πολὺ τοῦ νὰ καταλάβωσι τὰς διόδους δι' ὧν οἱ Μακδονάλδοι ἤθελον ἐπιχειρήσαι νὰ διασωθῶσι· ἀλλ' ἡ διαταγὴ ἦν ὁ Γλένλυων εἶχεν ἦτο ὀριστικὴ ἤρχισεν ὅθεν τὴν ἐκτέλεσιν. Καὶ πρῶτον ὁ φιλοξενήσας αὐτὸν, Ἰνβερίγεν καλούμενος, καὶ ἐννέα ἕτεροι Μακδονάλδοι ἠρπάγησαν ἐκ τῶν κλινῶν, ἐδέθησαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καὶ ἐθανατώθησαν, δωδεκαετὲς παιδίον ἐνηγκαλίσθη τοὺς πόδας τοῦ λοχαγοῦ καὶ ἰκέτευσθερμῶς διὰ τὴν ζωὴν του, λέγον, ὅτι θέλει πράξει πᾶν ὅ,τι τῷ εἶπει, θέλει ὑπάγει ὅπου τὸν διατάξει, θέλει ἀκολουθήσαι αὐτὸν ὅπου ὑπάγη· λέγεται ὅτι ὁ λοχαγὸς ᾤκτειρε τὸ παιδίον, ἀλλὰ κακοῦργός τις καλούμενος Δρούμμονδ, ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὁ Λίνδσεῦ ἐκρούσε τὴν θύραν τοῦ γέροντος φυλάρχου, καὶ δι' εὐγενῶν ἐκφράσεων ἐζήτησε τὴν ἀδειαν νὰ εἰσέλθῃ ἡ θύρα ἠνεώγη, καὶ ἐνῶ ὁ Μακτᾶν ἐνεδύετο καὶ ἐκάλει τοὺς ὑπκρέτας νὰ περιποιηθῶσι τοὺς ξένους, ἐκτυπήθη εἰς τὴν κεφαλὴν ἡ συζυγὸς του οὔσα ἤδη ἐνδεδυμένη ἀπήχθη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν οἵτινες τῇ ἀφῆρσαν τὰ φορέματα καὶ κο-

σμήματα, ἐπειδὴ δὲ οἱ δακτύλιοι δὲν ἐξέβαινον τῶν δακτύλων εὐκόλως, κακοῦργός τις στρατιώτης ἀπέσπασεν αὐτοὺς, κόψας ἐνταυτῷ καὶ τὰ δάκτυλα διὰ τῶν ὀδόντων του· ἡ δυστυχὴς τὴν ἐπιούσαν ἀπέθανε.

Αἱ συνεχεῖς ἐκπυρσοκροτήσεις ἐδῶσαν εἰδήσιν εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς κοιλάδος ὅτι σφαγὴ ἐγένετο. Ἐκ πενήκοντα καλυδῶν, οἱ χωρικοὶ ἠλίγυμνοι, ἐπωφελοῦμενοι τοῦ σκότους τῆς νυκτός, κατέφυγον εἰς τὰς κρύπτας τῶν ἀπρόσιτων φαράγγων των· οἱ υἱοὶ τοῦ Μακτᾶν, τοὺς ὑποίους προπάντων εἶχον διαταγὰς νὰ φονεύσωσι, χάρις εἰς τοὺς πιστοὺς των ὑπκρέτας οἵτινες τοὺς ἐξύπνησαν καὶ τοὺς ἐδῶσαν εἰδήσιν τῶν διαπραττομένων, ἐπέτυχον νὰ σωθῶσι. Ὁ Ἰωάννης, ὅστις ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς του ἐγένετο ὁ Παριάρχης τῆς φυλῆς, ἐγκατέλειψε τὴν οἰκίαν τὴν αὐτὴν στιγμὴν, καθ' ἣν εἴκοσι στρατιῶται εἰσῆλθον νὰ τὸν φονεύσωσι.

Ἡ ἡμέρα εἶχεν ἤδη προχωρήσει πολὺ ὅτε ὁ Χάμιλτων ἐφθασεν, εὔρε δὲ τὸ ἔργον ἡμιτελές. Περί τὰ τριάκοντα πτώματα ἐκυλόντο εἰς τὸ αἶμα ἐπὶ τῶν πρὸ τῶν θυρῶν κοπρώνων, μεταξὺ τούτων ἐφαίνοντο καὶ μία ἢ δύο γυναῖκες, καὶ τὸ μᾶλλον σπαραξικάρδιον ἦτο μικρὰ τις χεῖρ ἣτις φαίνεται ν' ἀπεκόπη ἀπὸ τινος νηπίου ἐν τῷ θορύβῳ τῆς σφαγῆς. Πρεσβύτης τις Μακδονάλδος εὐρέθη ζῶν· ὁ δυστυχὴς ἕνεκα τοῦ γήρατός του δὲν ἠδυνήθη νὰ φύγῃ, ἐπειδὴ δὲ ἦν ὑπερεβδομηκοντούτης δὲν ἐφηρμόζοντο ἐπ' αὐτοῦ αἱ εἰς τὸν Γλένλυων δεθείσαι διαταγαί. Ὁ Χάμιλτων ὅμως ἐφόνευσεν αὐτὸν μετὰ μεγίστης ψυχραιμίας. Αἱ ἐρημωθεῖσαι καλύβαι παρεδόθησαν εἰς τὸ πῦρ, ὁ δὲ στρατὸς ἀναχωρῶν ἀπήγαγε μεθ' ἑαυτοῦ πολλὰ πρόβατα, αἶγας, 900 μόσχους καὶ 200 μικροὺς πώλους ἐκ τῶν ὄρειων.

Οἱ δυστυχεῖς φυγάδες ὑπέστησαν τὰς μεγίστας κακουχίας. Πόσοι γέροντες, πόσοι γυναῖκες μετὰ τῶν βρεφῶν των, ἐν ταῖς ἀγκαλαῖς των καταπεσόντες ἐπὶ τῆς χιόνος ἐκοιμήθησαν τὸν ἔσχατόν των ὕπνον, πόσοι ἀπληθύνοντες ἐκ τῆς κοπώσεως καὶ τῆς πείνης καὶ ἐρποντες μᾶλλον ἢ βαδίζοντες, ἀπέθανον ἐν τοῖς σπηλαίοις τῶν κρημνῶν γινόμενοι βορὰ τῶν κοράκιων! Τὸ ἀληθὲς ὅμως εἶναι ὅτι οἱ ἀπολεσθέντες ὑπὸ τοῦ ψύχους, τῆς κοπώσεως καὶ τῶν στερήσεων εἰσὶν ὀλιγώτεροι τῶν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν κρεουργηθέντων. Ὅτε ὁ στρατὸς ἀπεχώρησεν, οἱ Μακδο-

νάλδοι, ἐξεληθόντες τῶν σπηλαίων τῆς Γλεγκῶ καὶ ῥιψοκινδυνεύσαντες, ἤλθον εἰς τὴν θέσιν εἰς ἣν αἱ καλύβαι αὐτῶν ἴσταντο πρότερον, καὶ συναβροίσαντες τὰ κεκαυμένα πτώματα ἐκ τῶν καπνίζόντων ἐρειπίων, ἐξετέλεσαν ἐπ' αὐτῶν ἀγροῖκον τινὰ τελετὴν ταφῆς. Ἡ παράδοσις λέγει, ὅτι ὁ ῥαψῶδης (drab) τῆς φυλῆς κατώκησεν εἰς ἀπόκρημνον τινὰ θέσιν βλέπουσαν πρὸς τὸν τόπον τῆς σφαγῆς καὶ ἐκεῖ διὰ παραπονετικῶν ἐπιφοδῶν ἐψάλλε τὴν σφαγὴν τῶν ἀδελφῶν του καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν καλυβῶν των. Ἐπὶ ὀγδοήκοντα ἔτη ἡ θλιβερὰ αὐτὴ ἐπιφοδὴ ἐψάλλετο ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς πεδιάδος.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ).

B. ΒΕΓΓΟΣ.

ΑΙ ΤΡΙΧΕΣ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΥΓΙΕΙΝΗΝ ΑΥΤΩΝ ΕΠΟΨΙΝ.

(συνέχεια καὶ τέλος ἴδε φυλλ. Γ'.)

Τὸ προχειρότερον πρὸς ἐκδίωξιν τῶν κακοήθων τούτων ξένων μέσον, εἶναι ἡ ἀλοιρὴ τῆς Νεαπόλεως, τὸ ἔλαιον τοῦ ἀνίσου, τὸ ἀρέψημα τοῦ καπνοῦ, τὸ φθειράγγιον, ὧν ὁμοῦς προτιμώτερον τὸ δεύτερον ἐνεκα τῆς καλῆς αὐτοῦ ὁσμῆς. Ζητοῦντες τὴν ἀπαιτουμένην συγγνώμην παρὰ τοῦ εὐαίσθητου ἀναγνώστου, τοῦ ὁποίου ἀκόντες τῇ ἀληθείᾳ ἐταράχθημεν τὰ νεύρα, ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὡς πρότυπον ῥυπαρότητος δύναται τις νὰ λάβῃ τὴν κάπην μετὰ τοῦ φέροντος αὐτὴν, περίστασις ἣτις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ τιτλοφορηθῶσι τὰ ἐν λόγῳ παράσιτα μὲ ὄνομα οὐδολῶς δι' ἡμᾶς κολακευτικόν.

Ἐλέγομεν ὅτι αἱ τρίχες κακῶς ἄγουσι τὸ θερμαντικόν, πρὸς δὲ εἶναι καὶ ἰδιοηλεκτρικαί, ἀναπτύσσουσαι θετικὸν ἠλεκτρισμὸν, λίαν ὑγρομετρικαί, ἔχουσαι μεγίστην εὐκαμψίαν ἐν καιρῶ τῶν ὑγρῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὠρῶν καὶ ἐν ταῖς ὑγραῖς χώραις, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ἡ θερμότης ἀποξηραίνει αὐτάς. Τὰς ἀνωτέρω μνημονευόμενας ιδιότητας ἔχουσι κοινὰς μετὰ τῆς ἐπιδερμίδος, τῆς ὁποίας ἀντανακλῶσι τὴν κατάστασιν καθὼς δὲ ἡ ἐπιδερμὶς, οὕτω καὶ αὐταὶ δύνανται ν' ἀποφολιθῶσιν, ὥστε τ' ἀποσπώμενα πεταλίδια ἀπακαθιστῶσιν αὐτάς τραχεῖας εἰς τὴν ἀφήν, ὅταν περιφέρωμεν ἐπ' αὐτῶν τοὺς δακτύλους ἀπὸ τῆς κορυφῆς πρὸς τὴν ῥίζαν.

Τοιαύτην τῶν τριχῶν κατάστασιν περὶ τὸν κρανίου ἐκείνοισιν ὧν ἡ ἐπιδερμὶς τοῦ κρανίου ὑπόκειται εἰς ῥαγάδας καὶ ἀμοιρεῖ σμήγματος ἢ τραχεῖα τῶν ἀνθρώπων τούτων κόμη ἀρχίζει νὰ θραύηται καὶ νὰ πίπτῃ. Ἡ πιτυροειδὴς αὐτῆ ἀπόπτωσις τῆς ἐπιδερμίδος ἀποκαλεῖται *πιτηρίασις*, ὀφειλομένη εἰς ἐπιπολαίαν τινὰ δερματίτιδα, καθ' ἣς δὲν ἔχομεν μέσα παρὰ τὰς καθημερινὰς τῆς καθαριότητος φροντίδας, τὴν συχρὰς χλιαρὰς τῆς κεφαλῆς πλύσεις μετὰ ἢ ἄνευ σαπῶνος, τὰς ἐπιτριβὰς λιπαρῶν οὐσιῶν προσφάτων, δι' ὧν ἀπάντων παρακωλύομεν τὴν μεγάλην ἄθροισιν ἐπιδερμικῶν κυττάρων ἐπὶ τοῦ τριχίνου τῆς κεφαλῆς δέρματος, ἅτινα ὁσάκις ἦναι ἀφ' ὅνα ἀποσπῶνται καὶ μίγνυνται μετὰ τῶν τριχῶν, πίπτοντα ἀκολούθως πιτυροειδῶς ἐπὶ τῶν ἐνδύματων. Ἐκ τῶν εἰρημένων βλέπομεν ὅτι ἡ κατάστασις τῆς κόμης, ὡς καὶ ἡ τῶν ὀδόντων, συνδέεται λίαν στενῶς μετὰ τῆς γενικῆς τῆς ὑγείας κατάστασεως, ὥστε δύναμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι πᾶν τὸ ἐξασθενωτικῶς ἐνεργῶν ἐπὶ τῆς ὑγείας ἐνεργεῖ ἐπιβλαβῶς καὶ ἐπὶ τῆς κόμης, ὡς θέλομεν ἰδεῖ κατωτέρω, ὅταν ἐκθέσωμεν τὰ πιθανώτερα τῆς φαλακρότητος αἰτία. Ἡ ὑγιεινὴ τῆς κόμης ἀπαιτεῖ ν' ἀερίζωμεν αὐτὴν δεόντως, νὰ προφυλάττωμεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς μεγάλης θερμότητος καὶ τοῦ ψύχους, νὰ καθαρίζωμεν τὴν ἐπιδερμίδα τῆς κεφαλῆς, νὰ μὴ μεταχειρίζωμεθα ἐρεθιστικὰς ἐπ' αὐτῆς οὐσίας, ν' ἀποφεύγωμεν πᾶσαν τῶν τριχῶν ἔλξιν ὀλεθρίως ἐπὶ τῶν ῥιζῶν ἐνεργοῦσαν. Ἡ κόμη ὑπερασπίζουσα, ὡς εἴπομεν, τὴν κεφαλὴν ἐκ τῶν σφοδρῶν ἀτμοσφαιρικῶν ἐντυπώσεων, ἐκμηδενίζουσα τοὺς κτύπους οὗς ἐνίοτε ὑφίσταμεθα, εἶναι ἐνταυτῷ ὁ εὐγενέστερος καὶ χαριέστερος στολισμὸς τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς. Αἱ γυναῖκες ἡ ἀφίνουσι αὐτὴν ν' αὐξάνῃ καὶ νὰ κρέμαται εἰς κυματοειδῆς βουτρυχοὺς, ἢ ἀνυψοῦσι αὐτὴν φαντασιωδῶς καὶ ἐπὶ τὸ ῥωματικώτερον δίκην στεφάνης ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν, λησμονοῦσαι κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην περίπτωσιν ὅτι ἡ σφοδρὰ περισφιγῆς καὶ ἔλξις ὡς καὶ ἡ σπειροειδὴς στροφή ἀδυνατεῖ τοὺς βολβοὺς τῶν τριχῶν αἵτινες ἀρχίζουσι νὰ μὴ γεννῶσι πλέον τρίχας καὶ ἰδίως εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἅτινα ὑφίστανται τὴν μεγαλειτέραν ἔλξιν, τοιαῦτα δ' εἶναι ὁ αὐχὴν καὶ ἡ μεσάια τῆς κεφαλῆς γραμμῆ. Ἐπίσης καὶ ἡ διὰ λίαν πηκτοῦ κτενίου ἐπὶ τῶν τριχῶν ἐξασκουμένη ἔλξις συντελεῖ εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς προοδευτικῆς γραμμειδοῦς κατὰ πρῶτον φαλακρότητος.